

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

03 04 20 18 р.

м. Київ

№ 313

Про проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Система підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства» у 2017 – 2022 роках

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2000 року за № 946/5167 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2017 року № 994), враховуючи клопотання Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 15.09.2017 № 02.1-14/1135, висновок комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол № 39 від 03 жовтня 2017 року) з метою формування системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства

НАКАЗУЮ:

1. Взяти до відома, що з жовтня 2017 року розпочато проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою «Система підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства» у Енергодарському навчально-виховному комплексі «Дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад» № 9 Енергодарської міської ради Запорізької області, Енергодарській багатопрофільній гімназії «Гармонія» Енергодарської міської ради Запорізької області, Новоолександрівській загальноосвітній школі I-III ступенів Запорізького району Запорізької області, комунальному закладі освіти «Дніпрорудненська спеціалізована школа I-III ступенів «Талант» Васильківської районної ради Запорізької області, Запорізькій загальноосвітній школі I-III ступенів № 38 Запорізької міської ради Запорізької області,

Запорізькому навчально-виховному комплексі № 109 Запорізької міської ради Запорізької області, комунальному закладі «Запорізький ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою «Захисник» Запорізької обласної ради, комунальному закладі освіти «Запорізька спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Січовий колегіум» Запорізької обласної ради, коледжі Класичного приватного університету, комунальному вищому навчальному закладі «Запорізький педагогічний коледж» Запорізької обласної ради, Центрі дитячо-юнацької творчості ім. Є. Рудневої виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області, Запорізькому національному університеті, Мелітопольському державному педагогічному університеті ім. Б. Хмельницького (далі – Експеримент).

2. Затвердити як такі, що додаються:

1) заявку на проведення Експерименту;

2) програму проведення Експерименту.

3. Науковому керівнику подавати звіти про виконання кожного етапу Експерименту.

4. Комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи з проблем виховання, розвитку дітей та учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України здійснювати експертизу виконання програми кожного етапу Експерименту.

5. Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» надавати організаційну та науково-методичну підтримку педагогічним колективам закладів освіти-учасникам Експерименту.

6. Департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації сприяти закладам освіти-учасникам експерименту у забезпеченні необхідних умов для організації та проведення Експерименту.

7. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 03 04 18 № 313

ЗАЯВКА

на проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою
«Система підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства»
на базі навчальних закладів Запорізької області
на 2017 – 2022 роки

Актуальність дослідження.

Проблема патріотизму загострилася після подій на Майдані, анексії Криму, тривалого збройного конфлікту в східних регіонах нашої держави. Відповідно, актуалізувалося завдання переосмислення змісту, технологій та механізмів національно-патріотичного виховання дітей та молоді в умовах сучасних соціокультурних трансформацій і викликів.

Нині патріотизм як духовно-моральна цінність виступає пріоритетним завданням функціонування держави, становлення суспільства, розвитку особистості. У зв'язку з цим, значущості набуває проблема виховання у юних громадян патріотизму як почуття належності до країни, українського народу, гордості за державу, відповідальності за її долю.

Національно-патріотичному вихованню має бути властива випереджувальна роль у демократичному процесі. Воно мусить стати: засобом відродження національної культури, припинення соціальної деградації, стимулом пробудження в особистості таких моральних якостей, як людяність, власна гідність, відповідальність; гарантом громадянського миру і злагоди в суспільстві.

Головною тенденцією національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до свого народу, Батьківщини, держави та себе самої. Таке виховання має здійснюватися в навчальній, позакласній і позашкільній діяльності, сім'ї, дитячих та молодіжних об'єднаннях.

Ключовим призначенням національно-патріотичного виховання стає консолідація суспільства для успішного вирішення широкомасштабних суспільно значущих проблем нації. Звідси головним пріоритетом сучасного національно-патріотичного виховання є вироблення переконаності дітей та молоді в тому, що сила українців в їхній єдності, солідарності, спільній фаховій громадянській позиції, узгодженості дій різних державних і суспільних структур.

Сучасні акценти національно-патріотичного виховання визначені нормативними документами. Так, в основу Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді (наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641) покладено ідею розвитку української державності як консолідуючого чинника розвитку українського суспільства та української політичної нації та визначено, що національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, громадських організацій, сім'ї, освітніх закладів, інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

У Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки (Указ Президента України від 13.10.2015 р. № 580/2015) наголошується, що в Україні національно-патріотичне виховання дітей та молоді має стати одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства щодо розвитку громадянина як високоморальної особистості, яка плекає українські традиції, духовні цінності, володіє відповідними знаннями, вміннями та навичками, здатна реалізувати свій потенціал в умовах сучасного суспільства, сповідує європейські цінності, готова до виконання обов'язку із захисту Батьківщини, незалежності та територіальної цілісності України; воно має набути характеру системної і цілеспрямованої діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, навчальних закладів, інститутів громадянського суспільства щодо формування у громадянина почуття відданості своїй державі.

Ключовим фактором у сучасному національно-патріотичному вихованні є суспільна солідарність. Вона передбачає визначення потенційних ключових партнерів, особливостей взаємодії з ними, характеристики організаційно-методичних засад соціального партнерства.

Відтак, серед пріоритетних умов національно-патріотичного виховання дітей та молоді – скоординована робота та взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх ефективна співпраця з неурядовими організаціями для формування широкої громадської підтримки процесів національно-патріотичного виховання, розширення ролі та можливостей громадських об'єднань, підвищення ролі сім'ї, активної участі волонтерів, активістів.

Соціальне партнерство має здійснюватися на принципах взаємоповаги, відкритості та співробітництва і ставить завдання створення ресурсної платформи на засадах діалогу та співробітництва навчальних закладів, неурядових та громадських організацій, дитячих та молодіжних об'єднань, органів місцевого самоврядування, громад для спільної реалізації визначених цілей та завдань.

Соціальне партнерство у національно-патріотичному вихованні передбачає:

взаємодію представників певних установ чи організацій різного рівня (органи державної влади та місцевого самоврядування, навчальні заклади, недержавні громадські організації);

створення ресурсної платформи для об'єднання, комунікації, інформатизації, обміну досвідом, організаційної підтримки та навчання;

створення мережі підтримки та взаємодії;

розуміння людиною власної ролі, відповідальності та внеску в досягнення спільної мети розвитку держави;

дотримання основних принципів, правил і домовленостей у реалізації ідей національно-патріотичного виховання.

Значними ресурсами у вихованні громадянина-патріота володіють громадські об'єднання і організації, в т. ч. дитячі та молодіжні. Однак їх вплив на виховання і становлення особистості використовуються не повною мірою. Сьогодні по-новому осмислюється сутність і основні принципи діяльності громадських об'єднань і організацій, посилюються позиції дитячого руху в соціальному просторі і їх можливості у вирішенні завдань національно-патріотичного виховання.

Діяльністю різноманітних громадських об'єднань закладається фундамент громадянського суспільства, створюються унікальні умови для становлення колективного суб'єкта націєтворення, виховання активного громадянина-патріота, який повною мірою зможе реалізувати свою суб'єктність, розвинути і вдосконалити природні, соціальні, суспільні та особистісні якості.

Враховуючи зазначене, освітні заклади, й зокрема інститути післядипломної педагогічної освіти, нині можуть і мають стати ініціаторами об'єднання активістів місцевих громад задля розбудови системи ефективного національно-патріотичного виховання, мотивації дітей та учнівської молоді до патріотичних дій і вчинків, громадської активності та відповідальності.

Для забезпечення успішності, ефективності національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах партнерства надзвичайно важливим є удосконалення підготовки відповідних кадрів у системі освіти, культури, молоді та спорту, юстиції та активне залучення до національно-патріотичного виховання дітей та молоді громадських організацій (об'єднань), використання їхнього досвіду, потенціалу у вихованні патріотів України.

На цьому акцентовано у Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки. Зокрема, наголошено, що зусилля мають бути зосереджені на організації підготовки фахівців із національно-патріотичного виховання дітей та молоді, підвищенні кваліфікації фахівців, які працюють у цій сфері, оволодінні ними знаннями, уміннями і навичками, розробленні для цього відповідних навчальних програм, що забезпечить ефективне впровадження змісту національно-патріотичного виховання.

Саме це зумовило вибір теми дослідження «Система підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства».

Об'єкт дослідження: процес підготовки фахівців соціальної сфери (науково-педагогічних, педагогічних працівників, працівників галузі молоді та спорту, органів та установ юстиції, внутрішніх справ, працівників закладів культури та інших) до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Предмет дослідження: система та організаційно-педагогічні умови підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Мета дослідження: обґрунтувати та розробити модель системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді; визначити та експериментально перевірити ефективність організаційно-педагогічних умов такої підготовки на засадах соціального партнерства.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що система підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства функціонуватиме у разі:

визначення та врахування методологічних та теоретичних основ зазначеного процесу;

з'ясування сутності, компонентів, критеріїв та показників готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання на засадах соціального партнерства;

розроблення моделі підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

визначення та впровадження ефективних організаційно-педагогічних умов підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства:

- налагодження партнерських зв'язків та розроблення міжвідомчих алгоритмів дій фахівців соціальної сфери у процесі національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

- активне залучення до процесу підготовки фахівців соціальної сфери представників неурядових організацій, молодіжних лідерів, волонтерів, активних представників громади, батьків учнів освітніх закладів;

- визначення та використання інноваційних педагогічних технологій, форм та методів партнерської взаємодії у процесі національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

розроблення та впровадження апробованих комплексних програм для навчання фахівців соціальної сфери з національно-патріотичного виховання та відповідних методичних матеріалів щодо організації навчання та

налагодження ефективної взаємодії партнерів у національно-патріотичному вихованні дітей та молоді.

Відповідно до об'єкта, предмета, мети і гіпотези дослідження визначені такі завдання:

визначити методологічні та теоретичні основи процесу підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

уточнити сутність, компоненти, критерії та показники готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання на засадах соціального партнерства;

розробити модель системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

визначити, обґрунтувати та апробувати організаційно-педагогічні умови підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

підготувати та апробувати комплексні програми та методичні рекомендації щодо організації навчання та налагодження ефективної взаємодії партнерів у національно-патріотичному вихованні дітей та молоді.

Теоретико-методологічною основою експерименту є:

системний, компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний, аксіологічний наукові підходи;

психолого-педагогічні положення про розвиток особистості, в т. ч. в результаті залучення її до активно-творчої діяльності;

андрагогіка, що зосереджує увагу на стимулюванні у дорослих, які навчаються, потреби у професійному розвитку;

положення та висновки теорій і концепцій щодо: сутності особистості та загальних закономірностей її розвитку під впливом середовища і виховання (Б. Ананьєв, І. Бех, Л. Виготський, О. Леонт'єв, С. Максименко, С. Рубінштейн та ін.); духовно-морального розвитку й національної спрямованості особистості (Г. Ващенко, М. Грушевський, О. Духнович, М. Драгоманов, І. Огієнко, С. Русова, Г. Сковорода, В. Сухомлинський та ін.);

концепції «Я-образу» особистості, формування ідентичності (Р. Бернс, І. Бех, Е. Еріксон, І. Кон, Г. Костюк, Е. Фромм, П. Чамата, І. Чеснокова та ін.);

ідеї формування патріотизму як складника світогляду особистості (Б. Ананьєв, Г. Балл, С. Рубінштейн та ін.),

положення щодо сучасних педагогічних основ національного виховання підростаючого покоління (І. Бех, Ю. Руденко, Й. Сележан, З. Сергійчук, Г. Філіпчук та ін.) та виховання громадянина-патріота в період становлення української державності (О. Алексеєва, І. Бех, П. Вербицька, П. Ігнатенко, Ж. Петрочко, О. Сухомлинська, К. Чорна та ін.).

Для уточнення вихідних позицій дослідження використовуються положення: законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту»; Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки (Указ Президента України від 13.10.2015 р.

№ 580/2015), Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді (наказ Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р).

Науково-педагогічні принципи, на основі яких здійснюватиметься дослідно-експериментальна робота, узгоджуються із загальними педагогічними принципами та віддзеркалюють сучасний рівень розвитку та напрями становлення нової освіти в Україні:

науковості, який передбачає використання в роботі сучасних досягнень психолого-педагогічних наук;

об'єктивності, що має на меті чітке обґрунтування вихідних позицій, дотримання логіки у вибраних засобах дослідження, забезпечення доказовості одержаних висновків і узагальнень щодо підготовки фахівців до національно-патріотичного виховання;

демократизації, який сприяє забезпеченню сприятливих умов для здійснення дослідно-експериментальної роботи;

єдності дослідницького і навчально-виховного процесів, який забезпечує інтеграцію дослідження у національно-патріотичному вихованні дітей та молоді;

психологізації, який передбачає врахування вікових особливостей дитини, молодшої людини та їх особистісних потреб;

гуманізації, який полягає в зосередженні дослідницької уваги на духовно-моральних якостях та цінностях особистості, забезпеченні сприятливих умов для розвитку особистісного потенціалу;

єдності національного та загальнолюдського, який забезпечує формування повноцінної, духовно багатшої особистості громадянина-патріота України.

Для вирішення поставлених завдань використовуються такі методи дослідження:

теоретичні: аналіз науково-педагогічних, психологічних та філософських наукових джерел, методичної літератури з метою класифікації, порівняння та узагальнення позицій дослідників щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді, партнерської взаємодії, підготовки до зазначеного процесу фахівців;

емпіричні: спостереження, бесіда, опитування, анкетування, тестування, педагогічний експеримент для оцінки ефективності підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

статистичні методи, за допомогою яких здійснюється кількісно-якісний аналіз статистичних даних та графічне подання результатів експерименту.

Основний метод дослідження – педагогічний експеримент.

База дослідження – Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

До експериментальної роботи будуть залучені навчальні заклади та організації: дошкільні, загальноосвітні, позашкільні та вищі навчальні заклади Запорізької області; Управління молоді та спорту Запорізької облдержадміністрації; Обласний центр патріотичного виховання молоді; Головне територіальне управління юстиції у Запорізькій області; Головне управління Національної поліції України в Запорізькій області, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги; Обласна наукова бібліотека, Обласна бібліотека для юнацтва; громадські організації.

Наукова новизна дослідження полягає у:

визначенні методологічних та теоретичних основ процесу підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

з'ясуванні сутності готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання на засадах соціального партнерства;

уточненні компонентів, критеріїв та показників готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

розробці моделі системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

визначенні та обґрунтуванні організаційно-педагогічних умов для підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Практична значущість дослідно-експериментальної роботи полягає у:

створенні організаційно-педагогічних умов підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

розробці і впровадженні комплексних програм та відповідних методичних матеріалів щодо навчання різних фахівців соціальної сфери з національно-патріотичного виховання та відповідних методичних матеріалів;

запровадженні у практичну роботу навчальних закладів, інших соціальних інституцій, залучених до експерименту, інноваційних педагогічних технологій національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

підготовці методичних рекомендацій щодо налагодження ефективної взаємодії партнерів у системі національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Матеріали дослідження можуть бути використані на науково-практичних семінарах, програмах підготовки педагогічних кадрів та фахівців сфери соціальної роботи, курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників, при складанні відповідних програм тощо.

Вірогідність результатів експерименту забезпечуватиметься методологічною обґрунтованістю вихідних теоретичних положень;

комплексним використанням теоретичних і емпіричних методів, відповідних об'єкту і предмету дослідження;

об'єктивністю критеріїв, показників оцінки кількісних та якісних результатів педагогічного експерименту;

результатами практичного впровадження основних теоретичних положень наукового дослідження у роботу закладів та організацій, залучених до експерименту.

Етапи проведення експерименту (2017 – 2022 роки).

I. Організаційний етап (жовтень 2017 р. – листопад 2018 р.).

Проаналізувати наукову та методичну літературу за темою експерименту.

Сформувати тимчасову творчу групу, підготувати її до роботи в умовах експерименту.

Забезпечити організаційні, нормативно-правові та психолого-педагогічні умови для здійснення дослідно-експериментальної діяльності.

Провести інструктивно-методичні наради з учасниками експерименту.

Забезпечити підготовку до навчання учасників експерименту шляхом проведення семінарів-тренінгів, проблемно-цільових, науково-теоретичних, теоретико-методичних семінарів, круглих столів за темою експерименту.

Створити інформаційну базу даних з проблеми підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства та діагностування цього процесу.

Брати участь у різних формах науково-методичної роботи: науково-практичних конференціях, семінарах, освітянських форумах відповідно до теми експерименту тощо.

Підбити підсумки I етапу експерименту.

II. Концептуально-діагностичний етап (грудень 2018 р. – листопад 2019 р.).

Визначити методологічні та теоретичні основи процесу підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Розкрити ключові поняття дослідження («соціальне партнерство», «партнерська взаємодія», «патріотизм», «національно-патріотичне виховання»); з'ясувати сутність готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання на засадах соціального партнерства.

Уточнити компоненти, критерії та показники готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Підготувати базу відповідних методик, необхідних у процесі проведення педагогічного експерименту.

Продіагностувати рівень готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Розробити Концепцію та відповідну модель системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Визначити та обґрунтувати організаційно-педагогічні умови для підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Підбити підсумки II етапу дослідно-експериментальної роботи.

III. Формувальний етап (грудень 2019 р. - листопад 2021 р.).

Створити та впровадити організаційно-педагогічні умови для підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства.

Запровадити у практику роботи навчальних закладів нові педагогічні технології, інтерактивні форми роботи, спрямовані на національно-патріотичне виховання дітей та молоді.

Провести у навчальних закладах педагогічні ради, семінари, круглі столи, науково-практичні конференції відповідно до основних завдань дослідження.

Висвітлювати хід та результати педагогічних здобутків, напрацьованих у ході експерименту в освітніх виданнях, на сайтах навчальних закладів, в інших засобах масової інформації.

Підготувати звіт за підсумками III етапу дослідно-експериментальної роботи.

IV. Узагальнювальний етап (грудень 2021 р. – листопад 2022 р.).

Продіагностувати рівень готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства після проведення відповідного навчання.

Провести аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи концептуально-діагностичного і формувального етапів експерименту.

Провести узагальнення та зробити оформлення й опис результатів дослідно-експериментальної роботи.

Підготувати методичні рекомендації щодо організації навчання та налагодження ефективної взаємодії партнерів у системі національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Взяти участь у підготовці і проведенні всеукраїнської науково-практичної конференції за підсумками дослідно-експериментальної роботи.

Підбити підсумки дослідно-експериментальної роботи.

Очікувані позитивні результати дослідно-експериментальної роботи:

розуміння фахівцями соціальної сфери значущості партнерської взаємодії для покращення національно-патріотично виховання, принципів, особливостей налагодження та зміцнення такої взаємодії;

формування команди фахівців соціальної сфери, партнерство яких є доцільним, для забезпечення ефективності національно-патріотичного виховання дітей та молоді;

наявність апробованих комплексних програм для навчання різних фахівців соціальної сфери з національно-патріотичного виховання та відповідних методичних матеріалів;

забезпечення конструктивної взаємодії представників різних соціальних інститутів, державних і неурядових організацій на принципах добровільності, відкритості і взаємоповаги; створення сприятливих організаційних умов для спільного інтерактивного навчання фахівців соціальної сфери;

розширення сфери впливу і можливостей національно-патріотичного виховання завдяки залученню цілого спектру технічних, людських, фізичних і фінансових ресурсів з усіх секторів;

наявність доцільної моделі системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

створення організаційно-педагогічних умов для успішної підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства;

наявність у відкритому доступі методичної бази для реалізації завдань національно-патріотичного виховання фахівцями соціальної сфери;

наявність методичних рекомендацій щодо організації навчання та налагодження ефективної взаємодії партнерів у системі національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Організаційно-кадрове забезпечення науково-дослідної та експериментальної роботи

Науково-методична рада у складі:

науковий керівник:

Петрочко Жанна Василівна, доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту проблем виховання НАПН України;

науковий консультант:

Бех Іван Дмитрович, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Заслужений діяч науки і техніки України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Кириленко Світлана Володимирівна, доктор філософії (к. пед. н.), начальник відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України;

консультант:

Заверико Наталія Віталіївна, доктор філософії (к. пед. н.), професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету;

координатор:

Косьмій Олена Михайлівна, доктор філософії (к. політ. н.), старший науковий співробітник відділу інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України;

Члени ради:

Балабан Олег Костянтинівич, директор Центру дитячо-юнацької творчості ім. Є. Рудневої виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області;

Бисько Ірина Володимирівна, директор Запорізької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 38 Запорізької міської ради Запорізької області;

Бондар Олександр Григорович, перший проректор Запорізького національного університету;

Деркач Валентина Олексіївна, директор Енергодарського навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітній навчальний заклад» № 9 Енергодарської міської ради Запорізької області;

Єршова Валентина Омелянівна, директор Запорізької спеціалізованої школи-інтернату II-III ступенів «Січовий колегіум» Запорізької обласної ради

Здор Олена Василівна, директор Дніпрорудненської спеціалізованої школи I - III ступенів «Талант» Василівської районної ради Запорізької області;

Калниш Вікторія Всеволодівна, директор Новоолександрівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Запорізького району Запорізької області;

Макаревич Валентина Миколаївна, директор Енергодарської багатoproфільної гімназії «Гармонія» Енергодарської міської ради Запорізької області;

Мельник Олександр Миколайович, директор Запорізького педагогічного коледжу Запорізької обласної ради;

Стрельніков Микола Васильович, директор Запорізького обласного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Захисник» Запорізької обласної ради;

Солоненко Анатолій Миколайович, ректор Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

Углова Марина Миколаївна, директор Запорізького навчально-виховного комплексу № 109 Запорізької міської ради Запорізької області;

Яценко Лариса Іванівна, директор коледжу Класичного приватного університету.

Відповідальні виконавці:

Мальований Микола Михайлович, кандидат філософських наук, доцент, завідувач регіонального науково-методичного центру «Освіта та громадянське суспільство» Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (автор ініціативи, тел. 0502720206, 0637965806, 0989150139).

Богомолова Наталя Миколаївна, магістр державного управління, методист регіонального науково-методичного центру «Освіта та громадянське суспільство» Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (автор ініціативи, тел. 0664808365, 0975215046, 0632701779).

Науковий керівник

заступник директора з науково-експериментальної роботи
Інституту проблем виховання Національної
академії педагогічних наук України,
доктор педагогічних наук, професор

Ж. В. Петрочко

Завідувач регіонального
науково-методичного центру
«Освіта та громадянське суспільство»
Комунального закладу
«Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти»,
кандидат філософських наук, доцент

М. М. Мальований

Координатор

О. М. Косьмій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 03 04 18 № 313

Програма
проведення експерименту всеукраїнського рівня за темою
«Система підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді
на засадах соціального партнерства» у закладах освіти Запорізької області
на 2017 – 2022 роки

№	Зміст роботи	Строк виконання	Очікувані результати
I (організаційний) етап (жовтень 2017 р. – листопад 2018 р.)			
1.	Розроблення та затвердження положення про творчу групу	Жовтень 2017 р. – грудень 2017 р.	Нормативно-правове забезпечення експерименту
2.	Формування творчої групи експерименту з науково-педагогічних, педагогічних працівників та інших фахівців соціальної сфери	Січень 2018 р.	Залучення науково-педагогічних, педагогічних працівників та інших фахівців соціальної сфери до науково-дослідної діяльності
3.	Підготовка творчої групи до роботи в експерименті	Лютий 2018 р. – травень 2018 р.	Проведення семінарів, тренінгів, круглих столів за темою експерименту
4.	Проведення інструктивно-методичних нарад з учасниками експерименту	Травень 2018 р. – червень 2018 р.	Набуття учасниками експерименту теоретичних знань для дослідно-експериментальної роботи

5.	Аналіз наукової та методичної літератури за темою експерименту	Січень 2018 р. – липень 2018 р.	Вивчення стану розробленості проблеми дослідження в теорії і практиці. Науково-методичне забезпечення дослідно-експериментальної діяльності
6.	Збір інформаційних матеріалів, методик досліджень, необхідних для проведення експерименту	Серпень 2018 р. – вересень 2018 р.	Отримання інформації, необхідної для проведення експерименту
7.	Створення узагальненої бази даних з проблеми підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства	Жовтень 2018 р.	Наявність бази даних з проблеми підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства
8.	Підбиття підсумків I (організаційного) етапу дослідно-експериментальної роботи	Листопад 2018 р.	Звіт про завершення I (організаційного) етапу дослідно-експериментальної роботи
II (концептуально - діагностичний) етап (грудень 2018 р. – листопад 2019 р.)			
1.	Обґрунтування методологічних та теоретичних основ процесу підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді	Грудень 2018 р.	Визначення методологічних та теоретичних основ процесу підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді
2.	Уточнення ключових понять дослідження в рамках експериментальної роботи	Січень 2019 р. – лютий 2019 р.	Визначення ключових понять дослідження
3.	Уточнення компонентів, критеріїв та показників готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства	Березень 2019 р.	Визначення компонентів, критеріїв та показників готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства
4.	Добір діагностичного інструментарію для проведення експериментальної роботи	Квітень 2019 р.	Створення бази діагностичного інструментарію для аналізу розвитку громадянської активності учнів

5	Розроблення методики діагностування готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства	Травень 2019 р.	Наявність методика діагностування готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства
6	Виявлення рівня готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства	Червень 2019 р. – липень 2019 р.	Виявлення рівня готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства до експериментальної роботи.
7.	Розроблення Концепції та відповідної моделі системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства	Серпень 2019 р. – жовтень 2019 р.	Обґрунтування ефективності моделі системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства
8.	Підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи	Листопад 2019 р.	Звіт про завершення II (концептуально -діагностичного) етапу дослідно-експериментальної роботи

**III (формувальний) етап
(грудень 2019 р. - листопад 2021 р.)**

1.	Створення та впровадження організаційно-педагогічних умов підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства	Грудень 2019 р. – червень 2021 р.	Створення та впровадження організаційно-педагогічних умов
2.	Практична апробація розробленого науково-методичного забезпечення з проблеми експерименту	Квітень 2020 р. – грудень 2020 р.	Підготовка програм, посібників, методичних рекомендацій
3.	Запровадження у практику роботи навчальних закладів нових педагогічних технологій,	Січень 2020 р. – червень 2021 р.	Використання нових педагогічних технологій, інтерактивних форм роботи,

	інтерактивних форм роботи, які спрямовані на національно-патріотичне виховання дітей та молоді		які спрямовані на національно-патріотичне виховання дітей та молоді. Формування відповідної бази даних
4.	Моніторинговий супровід дослідно-експериментальної роботи відповідно до визначених критеріїв та показників	Грудень 2019 р. – червень 2021 р.	Аналітична довідка за результатами моніторингу
5.	Проведення педагогічних нарад, семінарів, круглих столів, науково-практичних конференцій відповідно до основних завдань дослідження	Серпень 2020 р. – травень 2021 р.	Підготовлені програми та матеріали педагогічних нарад, семінарів, круглих столів, науково-практичних конференцій відповідно до основних завдань дослідження. Активізація інноваційної виховної діяльності педагогів та фахівців соціальної сфери
6.	Апробація результатів дослідно-експериментальної роботи на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференціях, семінарах-практикумах, виставках тощо	Вересень 2020 р. – вересень 2021 р.	Підготовлені матеріали учасників експерименту для участі у науково-практичних конференціях, семінарах-практикумах, конкурсах, виставках тощо
7.	Висвітлення ходу та результатів педагогічних здобутків, напрацьованих під час експерименту в освітянських виданнях, на сайтах навчальних закладів, в інших засобах масової інформації	Січень 2020 р. – жовтень 2021 р.	Статті в друкованих та інтернет-виданнях, на сайтах навчальних закладів, в засобах масової інформації, телевізійні програми
8.	Підбиття підсумків III (формувального) етапу дослідно-експериментальної роботи	Листопад 2021 р.	Звіт про завершення III (формувального) етапу дослідно-експериментальної роботи
IV (узагальнювальний) етап (грудень 2021 р. – листопад 2022 р.)			
1.	Виявлення рівня готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства після проведення відповідного	Грудень 2021 р. - січень 2022 р.	Підготовка висновків про рівень готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального

	навчання		партнерства після проведення відповідного навчання
2.	Порівняння отриманих результатів із даними концептуально-діагностичного етапу експерименту. Підготовка відповідних висновків	Лютий 2022 р.	Обробка емпіричних результатів експерименту. Підготовка узагальнених матеріалів про рівня готовності фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства після проведення відповідного навчання
3.	Підбиття підсумків роботи творчої групи експерименту з науково-педагогічних, педагогічних працівників та інших фахівців соціальної сфери	Березень 2022 р. – травень 2022 р.	Узагальнення досвіду роботи творчої групи. Створення банку методичних рекомендацій з теми експерименту
4.	Науково-методичний супровід дослідно-експериментальної роботи	Грудень 2021 р. – квітень 2022 р.	Аналіз, систематизація та узагальнення результатів дослідно-експериментальної роботи концептуально-діагностичного і формувального етапів експерименту
5.	Презентація моделі системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства	Травень 2022 р.	Поширення інформації про модель системи підготовки фахівців соціальної сфери до національно-патріотичного виховання дітей та молоді на засадах соціального партнерства
6.	Підготовка та проведення всеукраїнської науково-практичної конференції за підсумками дослідно-експериментальної роботи	Червень 2022 р. – жовтень 2022 р.	Опубліковані матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції
7.	Підготовка методичних рекомендацій щодо використання здобутків експериментальної роботи	Вересень 2022 р. – жовтень 2022 р.	Інформаційно-методичний супровід результатів експерименту. Методичні рекомендації щодо організації навчання та налагодження ефективної взаємодії партнерів у системі

			національно-патріотичного виховання дітей та молоді
8.	Підбиття підсумків дослідно-експериментальної роботи	Листопад 2022 р.	Підготовка звіту про завершення дослідно-експериментальної роботи

Науковий керівник
заступник директора з науково-експериментальної роботи
Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України,
доктор педагогічних наук, професор

Ж. В. Петрочко

Завідувач регіонального науково-методичного центру
«Освіта та громадянське суспільство»
Комунального закладу
«Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»,
кандидат філософських наук, доцент

М. М. Мальований

Координатор

О. М. Косьмій